

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN BA VÌ
TRƯỜNG PTCS HỢP NHẤT**

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
DẠY HỌC MĨ THUẬT THEO CHƯƠNG TRÌNH GDPT 2018
Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC**

Tên tác giả	: Bùi Thị Kim Ngân
Đơn vị công tác	: Trường PTCS Hợp Nhất
Chức vụ	: Giáo Viên

NĂM HỌC 2023 – 2024

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Hội đồng chấm sáng kiến kinh nghiệm năm học 2023 - 2024

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Bùi Thị Kim Ngân	28/10/1987	Trường PTCS Hợp Nhất	Giáo viên	Đại học	“Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học”

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Môn Mỹ thuật.
- Tên sáng kiến đề nghị công nhận: “Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học”.
- Sáng kiến được áp dụng thử từ ngày: 11/09/2023.
- Mô tả bản chất của sáng kiến:
 - * Cách thức và các bước thực hiện giải pháp:
 - Bước 1:** Tính cấp thiết hình thành sáng kiến.
 - Bước 2:** Khảo sát thực trạng.
 - Bước 3:** Áp dụng các giải pháp thực hiện:
 - + Giải pháp 1: Lập kế hoạch dạy học chi tiết, khoa học và đảm bảo đúng tinh thần đổi mới theo chương trình GDPT 2018.
 - + Giải pháp 2: Chuẩn bị đầy đủ đồ dùng dạy và học.
 - + Giải pháp 3: Vận dụng linh hoạt các phương pháp và hình thức tổ chức học tập phù hợp.
 - + Giải pháp 4: Ứng dụng Công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học.
 - + Giải pháp 5: Xây dựng bầu không khí lớp học thân thiện, tạo hứng thú học tập cho học sinh thông qua các hoạt động thi đua, trò chơi.
 - + Giải pháp 6: Hướng dẫn trưng bày, chia sẻ sản phẩm.
 - Bước 4:** Kết quả thực hiện đề tài
 - Bước 5:** Hiệu quả của sáng kiến
- Sáng kiến mang lại. được hiệu quả về khoa học, kinh tế, xã hội.

Bước 6: Tính khả thi của sáng kiến

- Sáng kiến áp dụng được trong dạy học môn Mỹ thuật tại nhà trường.
- Nếu đưa sáng kiến ra sử dụng rộng rãi thì có thể áp dụng trong các trường Tiểu học khác.

Bước 7: Kiến nghị, đề xuất

- Đưa ra một số kết luận và kiến nghị.
- **Những thông tin cần được bảo mật:** Không
- **Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:**

Việc dạy học môn Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 cần có một số điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến một cách hiệu quả như:

- + Giáo viên nắm được mục tiêu, phương pháp dạy học phát triển năng lực, phẩm chất và vận dụng phù hợp cho từng tiết dạy.
- + Các thiết bị, đồ dùng dạy học được đảm bảo như: máy tính, máy chiếu, đồ dùng dạy học...
- + Học sinh có đầy đủ sách, đồ dùng để học tập đạt hiệu quả cao.

- **Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả:**

Qua thời gian áp dụng, đổi mới phương pháp dạy học từ tháng 9 năm 2023 đến tháng 4 năm 2024, tôi thấy các em rất hứng thú với giờ học Mỹ thuật. Mỗi khi bắt đầu tiết học, không khí lớp rất hào hứng và sôi nổi. Điều đó đã tạo cho giáo viên và học sinh có sự gắn bó, thân mật, giúp tiết học đạt hiệu quả cao.

- + Học sinh yêu thích môn Mỹ thuật hơn và hứng khởi trong giờ học.
- + Học sinh phát triển năng lực giao tiếp và giải quyết vấn đề; tự tin, chia sẻ cảm nhận của bản thân. Học sinh phát triển năng lực quan sát, sáng tạo dẫn tới năng lực thực hành tốt hơn, có nhiều sản phẩm mỹ thuật đẹp hơn.

- **Danh sách những người đã tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu (nếu có):**

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Ba Vì, ngày 02 tháng 05 năm 2024

Người làm đơn

Bùi Thị Kim Ngân

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Họ tên tác giả: BÙI THỊ KIM NGÂN

Tên đề tài: Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học

Lĩnh vực: Mỹ thuật

STT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa	Điểm được đánh giá
1	Sáng kiến có tính mới		
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	30	
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	20	
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	10	
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	0	
<u>Nhận xét:</u>			
2	Sáng kiến có tính áp dụng		
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	30	
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	20	
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	10	
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	0	
<u>Nhận xét:</u>			
3	Sáng kiến có tính hiệu quả		
3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	30	
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	20	

3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	10	
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	0	
<u>Nhận xét:</u>			
.....			
.....			
.....			
.....			
4	Điểm trình bày		
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	10	
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	5	
<u>Nhận xét:</u>			
.....			
.....			
.....			
.....			
Tổng cộng: Đánh giá: ☐ Đạt (> 70 điểm) ☐ Không đạt			

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN CƠ SỞ

Đinh Hồng Trường

MỤC LỤC

I. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
1. Tính cấp thiết phải hình thành sáng kiến:	1
2. Mục tiêu của sáng kiến kinh nghiệm:	2
3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:.....	2
II. NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN:	3
1. Hiện trạng vấn đề:	3
2. Giải pháp thực hiện sáng kiến:.....	4
2.1. Giải pháp 1: Lập kế hoạch dạy học chi tiết, khoa học và đảm bảo đúng tinh thần đổi mới theo chương trình GDPT 2018.	4
2.2. Giải pháp 2: Chuẩn bị đầy đủ đồ dùng dạy và học.	9
2.3. Giải pháp 3: Vận dụng linh hoạt các phương pháp và hình thức tổ chức học tập phù hợp.	10
2.4. Giải pháp 4: Ứng dụng Công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học.....	12
2.5. Giải pháp 5: Xây dựng bầu không khí lớp học thân thiện, tạo hứng thú học tập cho học sinh thông qua các hoạt động thi đua, trò chơi.	13
2.6. Giải pháp 6: Hướng dẫn trưng bày, chia sẻ sản phẩm.	14
3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:	16
4. Hiệu quả của sáng kiến:	17
4.1. Hiệu quả về khoa học:.....	17
4.2. Hiệu quả về kinh tế:	17
4.3. Hiệu quả về xã hội:.....	18
5. Tính khả thi:	18
6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến:	18
7. Kinh phí thực hiện đề tài sáng kiến:.....	18
III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT:	18
MỘT SỐ HÌNH ẢNH SẢN PHẨM CỦA HỌC SINH	

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Tính cấp thiết phải hình thành sáng kiến:

Đối với học sinh tiểu học thì môn Mỹ thuật là môn học nghệ thuật, thu hút rất nhiều học sinh, đồng thời cũng là môn học giúp học sinh phát triển tư duy sáng tạo và nhận thức thẩm mỹ. Hoạt động giáo dục Mỹ thuật cũng là môn học hết sức quan trọng, học tốt môn Mỹ thuật cũng đồng nghĩa các em phát triển tư duy để học tốt hơn môn học khác như: Toán, Khoa học Tiếng Việt, Công nghệ... Môn Mỹ thuật mang đến cho các em một tâm hồn tươi sáng, yêu cái đẹp, thêm yêu cuộc sống xung quanh và giáo dục nhân cách của con người trong xã hội.

Qua 14 năm thực hiện theo chương trình dạy học Mỹ thuật và được bồi dưỡng theo phương pháp mới trong những năm gần đây, bản thân tôi nhận thấy phương pháp dạy học Mỹ thuật mới hình thành tư duy sáng tạo hình ảnh của học sinh, hơn thế nữa rèn được nhiều kỹ năng quan trọng cho học sinh như: kỹ năng thực hành, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng sống, kỹ năng hợp tác và giải quyết vấn đề...; giúp các em phát huy vốn thẩm mỹ, mang lại niềm hứng khởi cho các em trước cái đẹp từ đó các em biết vận dụng cái đẹp vào trong cuộc sống hằng ngày. Tuy nhiên, thực tế cho thấy khả năng tư duy hình tượng và sáng tạo sản phẩm thì không phải học sinh nào cũng làm tốt. Đồng thời trong quá trình tổ chức dạy học việc tiếp cận dạy học theo phương pháp mới nhiều giáo viên còn băn khoăn về cách sử dụng đồ dùng phục vụ môn học giải quyết như thế nào để đáp ứng nhu cầu học tập của học sinh hay hình thức tổ chức lớp học ra sao, cách thực hiện các quy trình dạy học. Để giải quyết vấn đề này, không chỉ ngày một ngày hai mà cần cả một quá trình để các em tiếp cận, làm quen và vận dụng phương pháp mới.

Bản thân tôi là một giáo viên giảng dạy môn Mỹ thuật lớp 1 đến lớp 5 tôi rất trăn trở, suy nghĩ nên làm thế nào để tìm ra giải pháp hay, có tính khả thi cao trong việc dạy học hoạt động giáo dục Mỹ thuật theo phương pháp mới đạt hiệu quả. Qua tìm tòi, nghiên cứu, tham khảo ở sách báo, tài liệu; học hỏi từ đồng nghiệp tôi thiết nghĩ có nhiều biện pháp giúp học sinh học tốt môn Mỹ thuật phù hợp với đặc điểm tư duy của học sinh bậc tiểu học. Đó chính là lý do vì sao tôi chọn cho mình nội dung: ***“Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học”*** để nghiên cứu và áp dụng vào công tác giảng dạy của mình. Mong được chia sẻ và nhận được những đóng góp chân tình từ các thầy giáo, cô giáo và đồng nghiệp.

2. Mục tiêu của sáng kiến kinh nghiệm:

Dựa trên mục tiêu của môn Mỹ thuật tiểu học theo chương trình GDPT 2018 là giúp học sinh bước đầu hình thành, phát triển năng lực mỹ thuật thông qua các hoạt động trải nghiệm; biết thể hiện cảm xúc, trí tưởng tượng về thế giới xung quanh, từ đó hình thành năng lực giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo; bước đầu làm quen, tìm hiểu và cảm nhận vẻ đẹp của sản phẩm, tác phẩm nghệ thuật, hình thành năng lực tự chủ và tự học; góp phần hình thành các phẩm chất yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm. Giúp học sinh phát triển hài hòa về đức, trí, thể, mỹ thì mục tiêu chính của sáng kiến kinh nghiệm *“Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học”* mà tôi nghiên cứu như sau:

- Nghiên cứu và đưa ra giải pháp thực hiện giúp cho bản thân giáo viên ngày càng được trau dồi kinh nghiệm, kỹ năng và áp dụng thành thạo hơn việc giảng dạy theo chương trình GDPT 2018 để có tính khả thi cao trong việc dạy học hoạt động giáo dục Mỹ thuật theo phương pháp mới đạt hiệu quả.

- Tạo cho học sinh môi trường học tập tích cực, thoải mái là yếu tố mà mỗi nhà trường đều đang thực hiện *“Xây dựng trường học hạnh phúc”*.

- Giúp học sinh tiếp xúc với phương pháp dạy học mới, học tập hiệu quả hơn, rèn cho các em những kỹ năng cần thiết để phát triển toàn diện về đức, trí, thể, mỹ.

Tóm lại, với kinh nghiệm dạy học môn Mỹ thuật trong nhiều năm, tôi nhận thấy để làm tốt công tác này còn tùy thuộc nhiều vào đặc điểm tình hình của trường, lớp mình, đối tượng học sinh trong mỗi lớp để có những giải pháp giảng dạy phù hợp với đối tượng học sinh. Trong phạm vi sáng kiến này tôi đưa ra một số điểm mới tập trung ở các giải pháp nâng cao hiệu quả dạy học môn Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 ở trường Tiểu học tôi đang giảng dạy. Qua phương pháp dạy học theo phương pháp mới giúp giáo viên vận dụng các quy trình dạy học chủ động hơn khi dựa vào thực tế học sinh, nhà trường và địa phương. Học sinh cảm thấy say mê học tập hơn, không bị áp lực nhiều về mặt thời gian hoặc sợ mình không làm được. Rèn luyện cho học sinh rất nhiều kỹ năng, phát huy được trí tưởng tượng của các em. Các hoạt động học tập trên lớp hoàn toàn do học sinh chủ động: chủ động hợp tác, chủ động tư duy sáng tạo, chủ động chia sẻ cảm nhận, đánh giá.

3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

- Thời gian: Từ tháng 09 năm 2023 đến tháng 04 năm 2024

- Đối tượng: Học sinh lớp 1, 2, 3, 4, 5 tại trường tôi đang dạy.

- Phạm vi nghiên cứu: Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 ở trường Tiểu học.

II. NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN:

1. Hiện trạng vấn đề:

Trong những năm học bản thân tôi được nhà trường phân công giảng dạy môn Mỹ thuật lớp 1, 2, 3, 4, 5. Qua thời gian giảng dạy thực tế tôi thấy hiện trạng thực tế có một số vấn đề như sau:

1.1. Thuận lợi:

- Đối với Ban giám hiệu nhà Trường, giáo viên luôn quan tâm hỗ trợ đến các hoạt động của lớp; thường xuyên động viên, khuyến khích giáo viên áp dụng phương pháp mới vào giảng dạy, luôn tạo mọi điều kiện để giáo viên an tâm công tác và thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

- Giáo viên được tập huấn, bồi dưỡng theo chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Giáo viên nhiệt tình, năng động, có kinh nghiệm lại yêu nghề dành nhiều tâm huyết cho học sinh.

- Cơ sở vật chất tương đối đảm bảo cho dạy và học các môn học nói chung và môn Mỹ thuật nói riêng.

- Các em ngoan, luôn có ý thức học tập tốt, nhiều em sáng tạo, mạnh dạn trao đổi, học hỏi từ bạn rất nhiều. Thông qua hoạt động mỹ thuật thực tế, học sinh tự mình phân tích, đánh giá, tự lựa chọn và nhận thức để hình thành, phát triển những năng lực cá nhân.

1.2. Khó khăn:

- Nhà trường, ban giáo hiệu quan tâm, tạo điều kiện nhưng do kinh phí nhà trường còn hạn hẹp nên đôi khi không thể hỗ trợ 100% cho hoạt động giáo dục của môn Mỹ thuật.

- Nhiều phụ huynh còn quan niệm chỉ coi trọng các môn học như Toán, Tiếng Việt... mà chưa coi trọng môn Mỹ thuật nên làm ảnh hưởng đến việc học tập của các em, nhiều em chỉ học qua loa, gây chán nản, không tự tin khi học bài vì thế không thấy được cái hay, cái đẹp của Mỹ thuật.

- Trang thiết bị phục vụ môn học chưa đủ đáp ứng nhu cầu cho dạy - học theo phương pháp mới.

Để tăng tính thuyết phục làm căn cứ cho quá trình rút kinh nghiệm dạy học và đề xuất trong sáng kiến này trước khi đưa ra thực nghiệm, bản thân tôi đã tiến hành tổ chức khảo sát chất lượng học sinh.

Bảng 1: Kết quả khảo sát chất lượng tháng 9 năm học 2023 – 2024:

Khối Lớp	Tổng số	Hoàn thành Tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	12	3	25	9	75	0	0
2	21	4	19	17	81	0	0
3	19	5	26	14	74	0	0
4	27	5	18	22	78	0	0
5	23	4	17	19	83	0	0
Cộng	102	22	20,8	81	78,2	0	0

Như vậy, qua kết quả khảo sát tôi nhận thấy sau thời gian nghỉ hè còn nhiều em chưa tập trung vào việc học nên kết quả chưa cao; một số em chưa nắm được cách thực hiện hiệu quả, còn cảm thấy lúng túng khi chọn màu vẽ, chưa thực sự tự tin chia sẻ cảm nhận về sản phẩm của mình, của bạn (nhóm mình/ nhóm bạn).

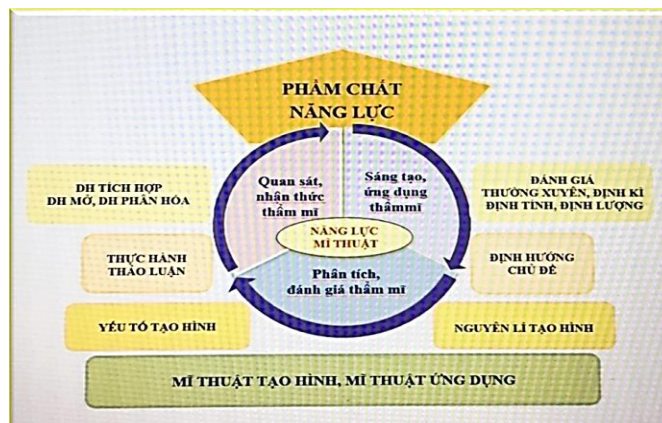
Giảng dạy Mỹ thuật cho học sinh Tiểu học và áp dụng phương pháp dạy học theo chương trình GDPT 2018 như thế nào cho phù hợp và đạt mục tiêu giáo dục hiệu quả. Thời gian qua tôi đã nghiên cứu, thực hiện và rút ra một số giải pháp cơ bản giúp giáo viên phần nào nâng cao chất lượng dạy học đổi mới và giúp học sinh học tập hiệu quả hơn.

2. Giải pháp thực hiện sáng kiến:

2.1. Giải pháp 1: Lập kế hoạch dạy học chi tiết, khoa học và đảm bảo đúng tinh thần đổi mới theo chương trình giáo dục phổ thông (GDPT) 2018.

Dạy học môn Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 tập trung hình thành, phát triển ở học sinh năng lực mỹ thuật, biểu hiện của năng lực thẩm mỹ trong lĩnh vực mỹ thuật. Các thành phần của năng lực mỹ thuật: *Quan sát và nhận thức thẩm mỹ; Sáng tạo và ứng dụng thẩm mỹ; Phân tích và đánh giá thẩm mỹ.*

Dưới đây là mô hình khái quát nội dung và yêu cầu cần đạt của dạy học môn Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018:

Chính vì vậy, việc lập kế hoạch dạy chi tiết từng hoạt động giúp giáo viên chủ động và ứng phó kịp thời, đúng đắn các tình huống sư phạm có thể xảy ra trên lớp.

Trong quá trình dạy học dù sử dụng bất cứ phương pháp nào đều yêu cầu giáo viên phải lập được kế hoạch dạy học hoàn chỉnh. Đó không chỉ là đơn thuần thực hiện cho đúng nhiệm vụ khi lên lớp mà nó còn thể hiện tinh thần trách nhiệm của mỗi giáo viên đối với học sinh. Có thể nói việc lập kế hoạch giảng dạy tốt là đã thành công một nửa của quá trình dạy học. Giáo viên là người điều khiển quá trình và tạo điều kiện cho học sinh phát triển tư duy bằng các câu hỏi mở và khuyến khích các em chia sẻ những kinh nghiệm sẵn có của mình. Điều này tạo ra nền tảng cần thiết để giúp các em kiến tạo được quy trình học tập của mình bằng cách liên hệ những điều đã biết với những điều sẽ học. Khi lập kế hoạch giáo viên phải căn cứ vào tình hình thực tế của lớp để điều chỉnh, thay đổi cho phù hợp và sát với khả năng tiếp thu của học sinh. Kế hoạch cho từng hoạt động có thể ngắn, dài và kết nối, liên kết, xuyên chuỗi các hoạt động quy trình với nhau, kết thúc hoạt động này sẽ là mở đầu cho hoạt động tiếp theo... Cụ thể khi xây dựng kế hoạch dạy học theo phương pháp mới, giáo viên cần phải chú ý tới:

- *Mục tiêu bài học*: Mỗi bài học, tiết học đều có mục tiêu chung là hướng tới hình thành cho học sinh phát huy khả năng tưởng tượng, sáng tạo và năng lực diễn đạt bằng lời nói, học sinh tưởng tượng và sáng tạo được một câu chuyện bằng ngôn ngữ mỹ thuật. Tuy nhiên, giáo viên vẫn cần xác định rõ mục tiêu cụ thể của bài học đó là học sinh hiểu được gì? Thực hiện như thế nào và làm được gì?

- *Nội dung chủ đề*: Nội dung các chủ đề phải vừa sức học sinh, phù hợp với tâm lý lứa tuổi của các em.

- *Điều kiện tiên quyết*: Đó là những yêu cầu thiết yếu để quá trình giảng dạy có hiệu quả, bao gồm: Tạo điều kiện để học sinh học qua nhiều kênh; chú ý khả năng, phong cách học của từng học sinh; kết hợp kiến thức của bản thân học sinh và chiến lược học tập; xây dựng môi trường học tập thân thiện, truyền cảm hứng cho các em.

- *Môi trường học tập*: Học tại lớp, học ở phòng chức năng hay sân trường. Môi trường học tập thoải mái sẽ hỗ trợ rất nhiều cho quá trình dạy và học.

- *Quá trình học*: Mỗi quá trình học là một xuyên chuỗi có hệ thống khoa học các hoạt động diễn ra.

- *Đánh giá*: Đánh giá từng giai đoạn và đánh giá cả quá trình thực hiện.

Môn Mĩ thuật là môn dành thời gian chủ yếu cho học sinh thực hành, do vậy giáo viên cần thiết kế tổ chức các hoạt động trải nghiệm phong phú, đa dạng nhưng không quá dài, mất nhiều thời gian. Tuyệt đối không đưa ra tranh vẽ, sản phẩm làm mẫu để học sinh quan sát trước khi thực hành mà phải để học sinh chủ động tích cực tìm hiểu và tham gia vào quá trình tranh luận, thảo luận, bàn bạc khi làm việc cùng các bạn.

Với chương trình dạy học Mĩ thuật theo chương trình GDPT 2018 thì việc lập kế hoạch dạy học phù hợp từng đối tượng và năng lực của học sinh nhưng về kiến thức cơ bản chúng ta vẫn bám sát theo hướng dẫn của Sách học Mĩ thuật như sau:

***Yêu cầu cần đạt:** Khi xây dựng kế hoạch bài học tôi bám theo mục tiêu chung của chủ đề của Sách học Mĩ thuật, rồi chia mục tiêu đó theo tiết, phù hợp với năng lực của học sinh nhưng vẫn đảm bảo được kiến thức, kĩ năng, năng lực và thái độ.

*** Khởi động – giới thiệu bài:** Đây là hoạt động quan trọng tiến trình dạy học, nó luôn tạo hứng khởi cho học sinh và đưa các em đến gần với bài học hơn. Để một tiết học lôi cuốn học sinh tham gia tích cực, hứng thú ngay vào đầu tiết học thì phần khởi động và giới thiệu bài phải phong phú, đa dạng. Tôi thường tổ chức theo một số hình thức như: hát/ vận động theo bài hát, trò chơi/ câu đố liên quan đến chủ đề bài học.

Ví dụ: Ở chủ đề: *Khu vườn nhỏ - Bài 3: Khu vườn kỳ diệu (Tiết 1) - Lớp 3*

Hướng dẫn học sinh tìm hiểu chủ đề) trình tự các hoạt động như sau:

- Khởi động: Giáo viên tổ chức trò chơi: “Cây đi tìm quả”. Phổ biến luật chơi: Lớp chia thành 2 đội chơi, mỗi đội cử 1 đại diện lên chơi gắn đúng hình quả vào cây đã cho. Học sinh dưới lớp hát bài Quả gì. Khi hát hết bài thì 2 đội thì phải ngừng tay. Đội nào gắn đúng loại quả lên cây được nhiều hơn là đội thắng cuộc. Cả lớp nhận xét phần thi của các đội, sau đó giáo viên dẫn dắt vào chủ đề:

+ Xung quanh chúng ta nhiều cảnh vật đẹp nhưng hình ảnh về cây cối, hoa lá, vẫn là hình ảnh quen thuộc và tươi đẹp nhất. Để làm cho hình ảnh mang một vẻ đẹp khác ở trong tranh vẽ, hôm nay cô và các em cùng tìm hiểu qua chủ đề: *Khu vườn nhỏ - Bài 3: Khu vườn kỳ diệu (Tiết 1)*.

Ví dụ: Ở chủ đề 7: *Con vật em yêu (Tiết 1) - Lớp 1*

Giáo viên tổ chức trò chơi “Hát nhanh” hát những bài hát có tên con vật. Chia lớp thành 2 nhóm. Mỗi nhóm có 30 giây để tìm ra bài hát nói về các con vật. Oẳn tù tì để chọn nhóm hát trước, khi hát xong nhóm tiếp theo hát, cứ lần lượt cho đến khi nhóm còn lại không tìm ra bài hát nào thì nhóm đó thua. Kết

thúc trò chơi, giáo viên giới thiệu: Đây là những bài hát nói về các con vật quen thuộc và đặt câu hỏi “Em yêu thích con vật nào?”... Để giúp các em có thể tạo hình được những con vật nuôi mà mình thích, hôm nay chúng ta cùng tìm hiểu qua chủ đề 7: Con vật em yêu (Tiết 1).

Vào tiết 2: Có thể đặt câu hỏi để học sinh nhớ lại nội dung tiết trước? Ở tiết 1, các em đã được tìm hiểu cách vẽ con vật quen thuộc, vậy ai cho cô biết cách vẽ con vật lần này có gì khác? Khi đó mới dẫn dắt vào bài học.

***Tìm hiểu bài, cách thực hiện, thực hành:**

- Hoạt động tìm hiểu bài là lúc giáo viên sử dụng các hình ảnh trực quan, các câu hỏi gợi mở để học sinh tìm ra vấn đề và giáo viên chốt kiến thức.

- Với các hoạt động này, giáo viên đưa ra hình ảnh hoặc video thực hành sản phẩm; sau đó cho học sinh tham khảo thêm trong sách học Mĩ thuật để học sinh tự đưa ra cách thực hiện. Đây chính là điểm mới trong chương trình GDPT 2018, người học chủ động khám phá và giáo viên giúp học sinh định hướng. Điều này giúp học sinh có khả năng phán đoán, tư duy sáng tạo, sắp xếp tiến trình công việc một cách hợp lí.

- Đối với phần thực hành cũng cần nêu rõ yêu cầu của bài theo sách học Mĩ thuật nhưng không giới hạn sự sáng tạo của học sinh. Học sinh có thể sáng tạo hình ảnh, tự do lựa chọn màu sắc, chất liệu sao cho đúng nội dung của bài là đạt yêu cầu. Tổ chức hoạt động này sẽ thúc đẩy phát triển năng lực tự học, chủ động và sáng tạo của học sinh hiệu quả.

- Theo kế hoạch chương trình dạy học Mĩ thuật 1 tiết/ tuần nên có những chủ đề học sinh phải dừng lại khi hết tiết nên theo tôi phải hướng dẫn học sinh bảo quản sản phẩm tại lớp dưới sự giám sát của giáo viên chủ nhiệm và giáo viên bộ môn. Đồng thời, động viên, khích lệ để học sinh đỡ mất hứng thú khi hết tiết.

- Xây dựng các nội dung giúp học sinh trải nghiệm: Đây là nội dung rất quan trọng để thấy được tinh thần đổi mới để học sinh tự trải nghiệm là điều rất quan trọng, tùy theo từng chủ đề mà giáo viên lựa chọn các hoạt động cho phù hợp giúp học sinh nhớ lại kiến thức, ghi nhớ các hình ảnh, đồng thời cho các em cơ hội chia sẻ những gì các em đã biết khi trình bày về suy nghĩ cá nhân, về ý tưởng, về ước muốn. Qua quá trình này học sinh sẽ có được những kiến thức thực tế để gợi mở cách nhìn nhận, cảm giác, sự tò mò, trí nhớ, trí tưởng tượng và phát triển sức sáng tạo và biểu đạt thông qua việc được nghe kể chuyện, chia sẻ những trải nghiệm của bản thân về chủ đề liên quan, xem tranh ảnh, hoặc tổ chức các trò chơi phù hợp với từng lớp học.

Ví dụ: Ở chủ đề: *Cuộc sống quanh em – Bài 3: Hoạt cảnh nhân vật 3D - Lớp 4*. Tôi tổ chức cho học lên tạo dáng theo hoạt động khác nhau. Vì tạo dáng gây hứng thú học tập, giúp cho học sinh nâng cao hiểu biết về những tình huống sự kiện từ đời sống hàng ngày của các em. Học sinh tự tạo lại các dáng hoạt động từ những tình huống trong hoạt động chơi, làm việc hoặc học tập. Các em dễ dàng nắm bắt được hình dáng, tư thế của người khi hoạt động để tạo hình sản phẩm.

Ở chủ đề: *Mái ấm gia đình – Bài 2; Người em yêu quý - Lớp 3*

Giáo viên mời 3 – 4 em giới thiệu về những thành viên trong gia đình và miêu tả đặc điểm của người đó. Khi được nói về người thân yêu quý của gia đình mình các em rất hào hứng, đồng thời cũng giúp các em phát triển khả năng ghi nhớ, miêu tả giúp các em thực hành hiệu quả hơn.

*** Trưng bày, chia sẻ:** Đây là hoạt động kết thúc một chủ đề, là một phần để đánh giá năng lực của học sinh. Để học sinh phát huy năng lực giao tiếp, giải quyết vấn đề, tôi cho học sinh tự trình bày, chia sẻ cảm nhận và tự đánh giá nhận xét lẫn nhau; chỉ khi nào các em cảm thấy khó khăn trong lời nhận xét thì tôi hỗ trợ cho các em nắm rõ. Với những chủ đề mà học sinh làm bài cá nhân thì tôi hướng dẫn các em tự đánh giá, nhận xét bài theo nhóm, sau đó mỗi nhóm tự chọn một bài đại diện để trình bày, nhận xét trước lớp cùng với nhóm bạn.

Đối với hoạt động này tôi thường tổ chức trò chơi, cho học sinh điều hành để tạo tính gần gũi, tự nhiên giúp các em tự tin chia sẻ hết cảm nhận của mình.

Ví dụ: Ở chủ đề: *Quê hương đất nước - Bài 2: Nhân vật với trang phục dân tộc (Tiết 2) – Lớp 4*

Tôi tổ chức cho học sinh trưng bày sản phẩm, chơi trò chơi “Phóng viên nhỏ”. Một bạn phóng viên sẽ hỏi đại diện từng nhóm và một số bạn dưới lớp theo bảng các câu hỏi mang tính gợi mở giáo viên đã chuẩn bị sẵn. Hình thức trò chơi và cho học sinh điều khiển tạo môi trường thân thiện, hứng khởi cho học sinh thoải mái. Hoạt động này sẽ giúp học sinh quan sát, chia sẻ cảm nhận, đánh giá sản phẩm một cách hiệu quả.

*** Tích hợp giáo dục:** Dựa vào nội dung của từng chủ đề để vận dụng nội dung tích hợp phù hợp. Có thể là những câu hỏi liên hệ thực tế hoặc một đoạn video, một bài hát, một trò chơi.

Mỗi tiết dạy, mỗi giai đoạn của một quy trình đều có những hoạt động và mục tiêu giáo dục khác nhau, do đó đòi hỏi giáo viên phải xây dựng và đề ra những nội dung công việc cụ thể, hình thức học tập, cách thực hiện...

Ví dụ: Ở chủ đề: *Góc học tập của em - Bài 1: “Chậu hoa xinh xắn” Lớp 3*

Giáo viên tích hợp giáo dục trong hoạt động vận dụng – sáng tạo.

** Hoạt động 5: Vận dụng sáng tạo*

- + *Em sẽ sử dụng sản phẩm của mình để làm gì?*
- + *Em sẽ làm gì để có một chậu hoa xinh xắn cho mình?*
- + *Em sẽ chăm sóc chậu hoa như thế nào?*

- *Sau khi học sinh trả lời, giáo viên nhận xét, khen học sinh và giáo dục học sinh trồng và chăm sóc, bảo vệ cây xanh là bảo vệ môi trường sống cho tất cả chúng ta.*

Hoạt động trong tiết học và sản phẩm của học sinh bài “Chậu hoa xinh xắn”

2.2. Giải pháp 2: Chuẩn bị đầy đủ đồ dùng dạy và học.

Bản thân tôi cho rằng một tiết dạy – học muốn đạt hiệu quả cao, gây được sự thích thú cho học sinh thì việc chuẩn bị kỹ về đồ dùng dạy học rất quan trọng.

- Giáo viên chuẩn bị đồ dùng dạy học kỹ thì chúng ta sẽ khai thác được trọng tâm của bài. Trong một giờ học Mĩ thuật là học sinh thường xuyên tiếp xúc với cái đẹp vì thế giáo viên cần chuẩn bị đồ dùng dạy học cho từng phân môn đảm bảo yêu cầu có tính thẩm mỹ, đúng trọng tâm của từng bài để sát với thực tế và phong phú hơn. Dạy trên những gì học sinh nhìn thấy như hình vẽ, tranh ảnh cả lời nói diễn cảm có hình ảnh có tính trực quan. Sử dụng đồ dùng dạy học giúp học sinh lĩnh hội tri thức nhanh, cụ thể.

- Để phát huy tối đa hiệu quả của đồ dùng dạy học giáo viên cần nghiên cứu mục tiêu của bài để chuẩn bị đồ dùng dạy học đảm bảo rõ nội dung, tránh trùng lặp. Việc này sẽ tác động đến xúc cảm của học sinh bằng việc sử dụng đồ dùng dạy học, giáo viên cung cấp kiến thức từ khái quát đến chi tiết, tạo cảm hứng để học sinh suy nghĩ tìm tòi ý tưởng mới của bài.

- Ngoài việc giáo viên chuẩn bị đồ dùng dạy học đầy đủ để tiết học trở nên hiệu quả hơn thì mỗi học sinh cũng cần có đầy đủ đồ dùng cho phần thực hành sáng tạo sản phẩm. Vì vậy, bản thân tôi từ nhiều năm kinh nghiệm dạy học đã đề xuất nhà trường kết hợp với phụ huynh học sinh xã hội hoá đồ dùng mĩ thuật và để tại phòng học bộ môn nên các con luôn có đầy đủ đồ dùng mỗi khi vào tiết học.

- Đồ dùng dạy vẽ: tranh, ảnh, một vài lá thật, màu vẽ. Giáo viên linh động trong việc chuẩn bị đồ dùng phù hợp với nội dung bài học.

Ví dụ: Ở Lớp 2 – Bài 2: *Chú chim nhỏ*; Lớp 3 - Bài 1: *“Chậu hoa xinh xắn”*, Lớp 5 - chủ đề: *Sáng tạo với những chiếc lá*. Bản thân giáo viên và học sinh đều chuẩn bị một số lá cây nhặt ở nhà, ven đường học sân trường có hình dạng khác nhau để phục vụ cho bài học.

Học sinh quan sát tìm ra đặc điểm các loại lá, chọn chiếc lá mình thích nhất, dùng màu in chà xát những chiếc lá lên giấy tạo ra các hình ảnh phù hợp, sáng tạo.

Sự chuẩn bị đầy đủ, phong phú về nội dung giúp học sinh tìm đề tài dễ dàng hơn đồng thời cũng giúp cho các em chia sẻ được tình cảm của bản thân đối với người thân trong gia đình.

2.3. Giải pháp 3: Vận dụng linh hoạt các phương pháp và hình thức tổ chức học tập phù hợp.

Mỗi quy trình dạy học đều có mục tiêu giáo dục khác nhau để giúp học sinh có thể phát triển khả năng tự học. Khi lựa chọn quy trình cần chú ý sắp xếp trình tự các bước sao cho có sự kết hợp hài hoà giữa phương pháp, nội dung và hình thức tổ chức lớp học.

Mỗi phương pháp và hình thức dạy học đều có ưu điểm, giáo viên biết lựa chọn cho phù hợp với từng quy trình dạy học sẽ đạt hiệu quả cao trong giảng dạy. Chính vì điều đó tôi luôn vận dụng linh hoạt các phương pháp và hình thức dạy học phù hợp với từng quy trình dạy Mỹ thuật.

* Đối với dạy học mỹ thuật lớp 5 theo sách Đan Mạch gồm 7 quy trình:

- Quy trình vẽ cùng nhau và sáng tạo các câu chuyện.
- Quy trình vẽ biểu cảm.
- Quy trình trang trí và vẽ tranh qua âm nhạc.
- Quy trình tạo hình 3D tiếp cận theo chủ đề.
- Quy trình Điêu khắc – Nghệ thuật tạo không gian.
- Quy trình tạo con rối và nghệ thuật biểu diễn.

Tuy lớp 5 còn sử dụng sách Đan Mạch nhưng chúng ta kết hợp các phương pháp mới, tổ chức hoạt động phù hợp, khoa học vẫn phát huy được năng lực, phẩm chất cho học sinh.

Ví dụ: Ở chủ đề 6 lớp 5: *Chú bộ đội của chúng em*. Sau phần hướng dẫn tìm hiểu, thực hiện, sang phần thực hành, trước khi cho học sinh thực hành theo nhóm, tôi cho các em thực hành cá nhân vẽ kí họa dáng người theo quan sát để tạo kho hình ảnh:

- Một vài học sinh đứng tạo một số dáng hoạt động khác nhau của chú bộ đội (đi, đứng, ngồi, cúi,...) làm mẫu. Các học sinh khác vẽ kí họa dáng người theo mẫu.

Tiếp theo, giáo viên hướng dẫn học sinh vẽ thêm chi tiết cho trang phục như mũ, giày, ba lô... để xây dựng kho hình ảnh và lựa chọn màu sắc phù hợp với hình kí họa tạo dáng chú bộ đội.

- Khi đã tạo được kho hình ảnh, tôi hướng dẫn học sinh thảo luận để lựa chọn nội dung của bức tranh bằng cách tạo ra bản đồ tư duy về các hoạt động của chú bộ đội. Sau khi các nhóm thống nhất nội dung thể hiện, tôi hướng dẫn học sinh lựa chọn các hình ảnh từ kho hình ảnh phù hợp với nội dung, chủ đề bức tranh của nhóm mình.

* Đối với dạy học mỹ thuật theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 thì theo hai mạch nội dung Mỹ thuật tạo hình và Mỹ thuật ứng dụng theo cấu trúc: Khởi động – Khám phá – Thực hành – Vận dụng.

Ví dụ: Với Mỹ thuật tạo hình, Chủ đề: Mái ấm gia đình – Bài 1: Đồ vật thân quen – Lớp 3.

Phần khởi động: Giáo viên cho học sinh chơi trò chơi “Ai nhanh ai khéo”. Luật chơi: Lớp chia làm 2 đội, mỗi đội cử 1 đại diện chơi trong vòng 1 phút chọn ra được những vật dụng trong gia đình gắn lên bảng. Đội nào gắn được nhiều hơn đội đó giành chiến thắng. Trò chơi này giúp học sinh hứng khởi và bám sát nội dung bài học để giáo viên giới thiệu bài.

Phần khám phá: Giáo viên tổ chức cho học sinh quan sát hình ảnh minh họa SGK. Và hình ảnh đã chuẩn bị. Giao nhiệm vụ cho HS: Thảo luận nhóm, tìm hiểu các cách tạo bề mặt mềm mịn hoặc thô ráp từ đất nặn, để học sinh biết được những cách tạo bề mặt khác nhau từ đất nặn.

Phần thực hành: Giáo viên tổ chức HS tìm hiểu, thảo luận cách thực hành tạo hình các đồ vật từ đất nặn có bề mặt mềm mịn hoặc thô ráp. Giải thích, gợi mở giúp học sinh rõ hơn một số thao tác trong thực hành. Gợi ý giúp học sinh lựa chọn tạo hình đồ vật có bề mặt mềm mịn hoặc thô ráp để tạo sản phẩm. Học sinh tự do lựa chọn đồ vật yêu thích để thực hành.

Phần vận dụng: Giáo viên gợi nhắc học sinh liên hệ những vật liệu có bề mặt mềm mịn hoặc thô ráp trong cuộc sống. Giữ gìn các đồ dùng gia đình.

Sản phẩm từ đất nặn của học sinh lớp 3

2.4. Giải pháp 4: Ứng dụng Công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học.

Dạy học theo chương trình GDPT 2018 không chỉ vận dụng các phương pháp mới vào tổ chức hoạt động mà giáo viên cần áp dụng CNTT trong tiết dạy bằng bài giảng điện tử, powerpoint hay đồ dùng dạy học. Ứng dụng CNTT đòi hỏi người giáo viên phải tự làm quen và soạn giáo án trên máy vi tính, trên word và trên Powerpoint, biết cách sử dụng hiệu quả của ứng dụng CNTT trong dạy học là phải khai thác triệt để các nội dung tư liệu, đặc biệt là các tư liệu (*multimedia, âm thanh, hình ảnh, phim, Flash...*) đạt theo chuẩn kiến thức kỹ năng của từng tiết dạy, tạo hứng thú cho học sinh đồng thời giáo viên cần xây dựng các hoạt động học khoa học, phong phú về hình thức tổ chức kết hợp giữa nhiều hình thức dạy học.

Trong dạy học Mĩ thuật theo phương pháp mới thì việc ứng dụng CNTT trong giảng dạy lại càng trở nên cần thiết và có hiệu quả rõ rệt.

Ví dụ:

- Ở lớp 2 – chủ đề 2 - Bài 2: “Chiếc cặp xinh xắn”

Giới thiệu bài: Tôi dùng nhạc bài hát về hộp bút như: “Chiếc cặp xinh” cho cả lớp hát.

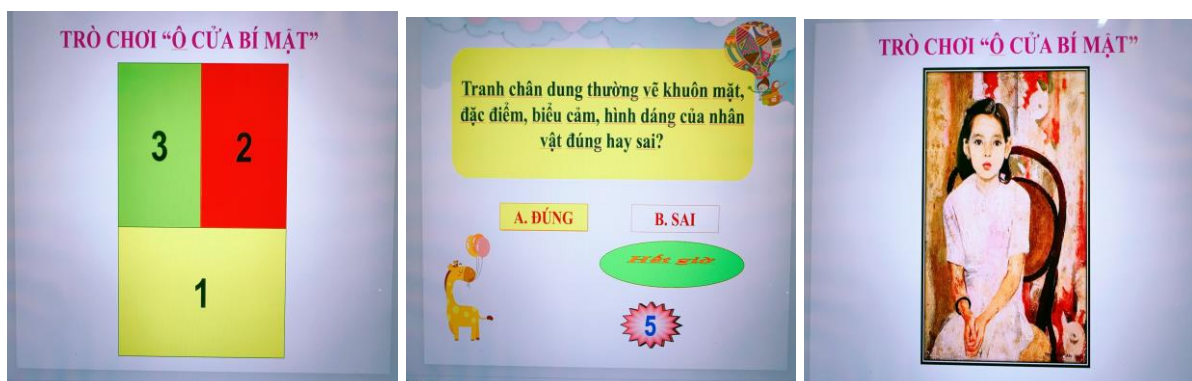
- Ở lớp 2 chủ đề 1 – Bài 2: “Những con vật dưới đại dương”

Giới thiệu bài: Tôi dùng video hình ảnh và âm thanh các con vật để cho cả lớp nghe và bắt chước tiếng kêu của con vật.

- Ở lớp 3 - chủ đề: Mái ấm gia đình – Bài 2: Người em yêu quý

Tôi đã ứng dụng công nghệ thông tin trong các hoạt động dạy học, như hoạt động trò chơi: “Ô cửa bí mật” mỗi 1 ô cửa tương ứng với 1 câu hỏi. Trả lời đúng ta sẽ mở ra các ô cửa và bí mật đằng sau nó. Chúng ta chia thành 4 đội tương ứng 4 nhóm 1,2,3,4 các con có 5 giây để giờ đáp án cho mỗi câu hỏi. Đội nào trả lời đúng sẽ được nhận sao khen, sau trò chơi đội nào có nhiều sao nhất là đội chiến thắng. Trò chơi không chỉ tạo hứng thú cho học sinh mà còn giúp giáo viên chuyển ý giới thiệu cho hoạt động tiếp theo.

Một số hình ảnh của trò chơi

Hình ảnh ứng dụng CNTT vào trò chơi trong tiết dạy

2.5. Giải pháp 5: Xây dựng bầu không khí lớp học thân thiện, tạo hứng thú học tập cho học sinh thông qua các hoạt động thi đua, trò chơi.

2.5.1. Xây dựng bầu không khí học tập thân thiện:

Môn Mỹ thuật là một bộ môn phụ thuộc nhiều vào năng khiếu của từng cá nhân, do đó giáo viên không nên đòi hỏi quá nhiều ở các em. Học sinh hoàn thành sản phẩm đúng theo nội dung chủ đề, qua mỗi giờ học các em có thể nhận xét, đánh giá cái đẹp – cái chưa đẹp đã là thành công. Mỗi lời động viên, khích lệ dù rất nhỏ của giáo viên cũng có thể là một động lực lớn để các em cố gắng.

Ví dụ như khi học sinh vẽ biểu cảm: Tùy điều kiện thực tế, giáo viên khuyến khích học sinh lựa chọn chất liệu, màu sắc phù hợp để vẽ nhằm tăng tính biểu cảm. Giáo viên nên đi và quan sát cả lớp, đặt câu hỏi để giúp các em lựa chọn được màu sắc, nội dung đạt chất lượng và cũng để gần gũi với học sinh hơn. Sau hoạt động này, giáo viên cần hướng dẫn học sinh dùng khung tự tạo để xác định bố cục bức tranh trong vẽ chân dung và các bức tranh khác. Học sinh được sáng tạo trong suốt quá trình học mỹ thuật, tạo cho các em cách nhìn thẩm mỹ và phương pháp trình bày tác phẩm khi trưng bày.

Khi đi quan sát lớp, giáo viên đưa ra một số câu hỏi gợi ý như:

- *Em muốn thể hiện điều gì và em thể hiện nội dung đó như thế nào trong bức tranh này?*
- *Tại sao em sử dụng màu này?*
- *Hình ảnh trong tranh của em có theo những gì em muốn thể hiện không?*
- *Trong bài vẽ của mình, em muốn thêm hay bỏ chi tiết nào? Lí do?...*

Động viên khích lệ kịp thời một tiến bộ dù nhỏ nhất của các em. Điều này sẽ giúp các em bớt mặc cảm tự ti và có tinh thần học tập hơn. Đối với học sinh tiểu học, giáo viên cần tạo không khí vui vẻ để các em hứng khởi và hoà mình vào tiết học.

2.5.2. Tăng cường tổ chức các trò chơi lồng ghép vào quá trình học tập:

Bên cạnh hoạt động học là chủ đạo thì nhu cầu chơi, giao tiếp với bạn bè của các em học sinh cũng không thể thiếu. Nếu giáo viên biết phối hợp nhịp nhàng giữa nhiệm vụ của hoạt động học với sự thỏa mãn nhu cầu chơi, giao tiếp của các em "Học mà chơi, chơi mà học" thì các em sẽ hăng hái, say mê học tập và một điều tất yếu là kết quả học tập của các em sẽ được nâng lên. Đây cũng là một phương pháp dạy học phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh trên cơ sở khai thác đặc điểm tâm sinh lý của học sinh.

Ví dụ: Ở chủ đề: *Buru thiếp – lớp 5*. Tôi tổ chức trò chơi “Hái hoa tặng mẹ”. Lớp chia thành 2 đội, mỗi đội cử 1 đại diện chơi đội nào lấy được nhiều hoa hơn trong 1 phút đội đó sẽ chiến thắng. Sau trò chơi các em có thêm gợi ý

về hình ảnh hoa để trang trí bưu thiếp, đồng thời cũng tạo được không khí vui vẻ và sự hứng khởi, sáng tạo cho học sinh thực hành.

Một số hình ảnh bầu không khí thân thiện trong tiết Mỹ thuật của lớp 5

2.6. Giải pháp 6: Hướng dẫn trưng bày, chia sẻ sản phẩm.

Dạy học Mỹ thuật theo phương pháp mới là làm thế nào để học sinh có cơ hội thể hiện mình, “biểu đạt bản thân”, hiểu - cảm nhận được hình ảnh của sản phẩm, tác phẩm Mỹ thuật; giao tiếp, trao đổi, tiếp nhận ý tưởng và ý nghĩa thông qua sản phẩm đòi hỏi người dạy phải có sự nỗ lực rất lớn. Nếu kỹ năng trình bày tác phẩm trước lớp của học sinh không tốt thì các em sẽ không diễn tả được hết những suy nghĩ, những ý tưởng mà các em đã thể hiện trong tác phẩm của mình và các bạn khác chưa chắc đã hiểu hết ý nghĩa, thông điệp trong tranh vẽ. Vì thế trong quá trình giảng dạy, tôi luôn cố gắng tìm ra mọi cách để giúp học sinh có kỹ năng trình bày tác phẩm trước lớp đồng đều và tự nhiên nhất.

+ Cần có kỹ năng quan sát và kỹ năng lắng nghe tốt để khi các em gặp khó khăn giáo viên phát hiện kịp thời để có biện pháp giúp đỡ, sẻ chia. Luôn lắng nghe và luôn thấu hiểu mọi suy nghĩ của các em, để từ đó giúp các em thổ lộ hết những điều mình đang suy nghĩ.

+ Tôn trọng, giúp đỡ học sinh khi các em trình bày tác phẩm ngay từ lần đầu tiên, để các em có đủ tự tin cho những lần tiếp theo.

+ Không chê bai học sinh và hướng cho các bạn khác động viên bạn đang trình bày.

+ Giúp cho tất cả học sinh trong lớp hiểu hiểu rằng: mỗi bạn có một thể mạnh riêng, không bạn nào giống bạn nào, nên tôn trọng bạn nghĩa là tôn trọng chính bản thân mình.

+ Ngay từ hoạt động thực hành, giáo viên đã hướng cho học sinh thói quen vừa làm bài vừa suy nghĩ tìm lời thoại, lời giới thiệu cho tác phẩm của nhóm để khi lên trình bày các em tự tin và không bị lúng túng.

+ Trong mỗi tiết học, giáo viên luôn giao tiếp với học sinh đặc biệt là các em thiếu tự tin trong giao tiếp để các em mạnh dạn hơn. Đề nghị các bạn mạnh

dạn trong nhóm giúp đỡ bạn nhút nhát và tạo điều kiện cho các em đó được trình bày tác phẩm trước lớp thường xuyên hơn.

+ Trong trường nếu học sinh khó khăn trong cách trình bày thì hỗ trợ thêm.

Ví dụ: Ở chủ đề: *Mái ấm gia đình – Bài 2: Người em yêu quý (Tiết 2)*

Tôi tổ chức cho học sinh trưng bày sản phẩm, chơi trò chơi “ Phóng viên nhỏ”. Một bạn phóng viên sẽ hỏi đại diện từng nhóm và một số bạn dưới lớp theo bảng các câu hỏi gợi mở giáo viên đã chuẩn bị sẵn. Tiến trình hoạt động diễn ra như sau:

- Giáo viên mời các nhóm thảo luận nhanh trong 30 giây chọn ra 1 bài vẽ đẹp nhất của nhóm lên trưng bày và chia sẻ sản phẩm đại diện cho nhóm mình.

- Mời 1 HS làm phóng viên phỏng vấn:

Xin mời đại diện nhóm giới thiệu về tranh của mình

Gợi ý giới thiệu sản phẩm:

+ *Tranh vẽ chân dung ai?*

+ *Đặc điểm chân dung có gì ấn tượng?*

+ *Những màu sắc chủ đạo trong tranh là màu gì*

Câu hỏi gợi ý phỏng vấn:

+ *Sau khi vẽ tranh bạn có cảm nhận gì?*

+ *Bạn sẽ dùng bức tranh của mình để làm gì?*

+ *Bạn làm gì để thể hiện tình cảm của mình?*

+ *Bạn thấy bức tranh của mình có điểm gì cần sửa không?*

+ *Bạn sẽ dùng bức tranh của mình để làm gì?*

Sau khi hỏi các đại diện nhóm, phóng viên hỏi tiếp các bạn dưới lớp:

+ *Bạn thích bức tranh của nhóm nào nhất? vì sao?*

+ *Bạn hãy nhìn xung quanh mình có sản phẩm đẹp nào mà bạn thích, hãy giới thiệu cho mọi người được xem?*

+ *Bạn thích bức tranh ở điểm gì?*

+ *Mời lớp bình chọn lần lượt cho tranh của các nhóm 1, 2, 3, 4.*

- GV nhận xét, chốt. Khen, khích lệ động viên học sinh.

Hoạt động này với những câu hỏi gợi ý tôi chuẩn bị sẽ giúp học sinh quan sát, chia sẻ cảm nhận, đánh giá sản phẩm một cách hiệu quả. Hình thức trò chơi và cho học sinh điều khiển tạo môi trường thân thiện, hứng khởi cho học sinh thoải mái phát huy năng lực chủ động giao tiếp, giải quyết vấn đề.

Trung bày, giới thiệu, chia sẻ cảm nhận sản phẩm của học sinh lớp 3 và lớp 5

3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:

Sau một thời gian tìm tòi và áp dụng một số biện pháp dạy học Mỹ thuật theo phương pháp mới, tôi nhận thấy học sinh đã quen và thực hiện tương đối tốt phương pháp học tập mới này, áp lực học tập không còn là vấn đề với các em. Học sinh yêu thích môn học hơn, vẽ một cách say sưa hơn, hứng thú với nhiều sáng tạo, khiến cho tiết học trở nên thoải mái, nhẹ nhàng. Quan trọng hơn cả là các em đã thấy tự tin khi vẽ, tạo được những câu chuyện ngộ nghĩnh mang hiệu quả bất ngờ, đẹp mắt. Hơn nữa, những em có năng khiếu diễn thuyết được có cơ hội thể hiện mình, bộc lộ khả năng của mình trước đám đông. Những em không có năng khiếu vẫn cảm thấy tự tin hơn vì sau mỗi sản phẩm của em là những lời khen, các em không còn nghĩ đó là bài vẽ xấu mà là các em đang thể hiện theo cách riêng của mình. Đối với bản thân tôi cũng nhận thấy dạy học theo chương trình GDPT 2018 không chỉ học sinh đạt hiệu quả cao hơn mà giáo viên cũng thoải mái và nâng cao kỹ năng, kinh nghiệm giảng dạy tốt hơn.

Đánh giá sản phẩm của các em tôi thấy có sự tiến bộ so với thời gian đầu. Tính sáng tạo, độc đáo được học sinh thể hiện qua từng chủ đề sinh động, phong phú và đa dạng. Những bức tranh có tạo hình đầy sáng tạo, ngộ nghĩnh xuất hiện ngày càng nhiều. Điều quan trọng là các em hào hứng, say mê trong mỗi tiết học Mỹ thuật.

Bảng 2: Kết quả cuối năm học 2023 – 2024 như sau:

Khối Lớp	Tổng số	Hoàn thành Tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	12	8	67	4	33	0	0
2	22	11	50	11	50	0	0
3	19	10	52	9	48	0	0
4	27	9	33	18	67	0	0
5	23	11	48	12	52	0	0
Cộng	103	49	47,5	54	52,5	0	0

Năm học 2023 – 2024 là năm học tiếp tục đẩy mạnh thực hiện dạy học Mỹ thuật theo phương pháp mới, với những kinh nghiệm đúc rút từ các năm học trước, tôi đã vận dụng các biện pháp dạy học hợp lí, có hiệu quả. Điều này đã thấy rõ qua 2 tháng đầu năm học, các em cảm thấy hứng thú hơn với các chủ đề, các quy trình dạy học; sản phẩm của các em sáng tạo hơn.

Qua những kết quả trên, cho thấy phương pháp mới này có hiệu quả và khả quan. Mặc dù dạy Mỹ thuật theo phương pháp mới cho học sinh Tiểu học gặp nhiều khó khăn như có nhiều quy trình khó so với năng lực của các em, việc chuẩn bị đồ dùng học tập phải nhiều... Nhưng để cho phép giáo viên linh động vận dụng các quy trình phù hợp với tình hình thực tế và bản thân mỗi người giáo viên có tư duy sáng tạo, phát huy tinh thần đổi mới phương pháp thì hy vọng sẽ có nhiều kết quả tích cực hơn khi sử dụng phương pháp mới vào dạy học Mỹ thuật ở trường Tiểu học.

4. Hiệu quả của sáng kiến:

4.1. Hiệu quả về khoa học:

- Sáng kiến này đã chỉ ra được những giải pháp mới và áp dụng vào thực tiễn giảng dạy. Các giải pháp này đã phát huy được năng lực học tập của tất cả các đối tượng học sinh trong lớp. Nâng cao chất lượng dạy học môn Mỹ thuật cho học sinh. Khắc phục được những hạn chế đã nêu trong đề tài.

- Học sinh tự tin trong tiết học, thực hành hiệu quả, tạo điều kiện phát triển tư duy, năng lực tự học, góp phần nâng cao chất lượng học tập.

4.2. Hiệu quả về kinh tế:

- Học sinh hứng thú với tiết học, tiếp thu bài và thực hành nhanh không cần mang bài về làm góp phần tiết kiệm thời gian.

- Học sinh biết cách tạo một số sản phẩm tặng cho người thân góp phần tiết kiệm chi phí gia đình.

4.3. Hiệu quả về xã hội:

- Biện pháp giáo dục giúp giáo viên gần gũi, mến trẻ hơn. Đến lớp với tâm lí thoải mái, không còn căng thẳng.
- Học sinh học cảm nhận được cái đẹp trong mỹ thuật có thể áp dụng nhiều trong cuộc sống hằng ngày, có sản phẩm tặng cho người thân gia đình đầm ấm, yêu thương nhau hơn.

5. Tính khả thi:

Sáng kiến đã áp dụng rất thành công trong quá trình dạy và học phạm vi các lớp 1, 2, 3, 4, 5 khối Tiểu học trường PTCS Hợp Nhất. Tôi tin rằng với một số biện pháp trên có thể áp dụng với môn Mỹ thuật ở các trường Tiểu học khác đang dạy học theo chương trình GDPT 2018.

6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến:

- Từ tháng 9 đến tháng 10 năm 2023: Khảo sát hiện trạng và tìm ra giải pháp.
- Từ tháng 11 năm 2023 đến tháng 3 năm 2024: Tiến hành thực nghiệm giải pháp tại trường PTCS Hợp Nhất (Khối Tiểu học).
- Tháng 4 năm 2024: Đánh giá kết quả thực nghiệm và tiến hành trình bày sáng kiến.

7. Kinh phí thực hiện đề tài sáng kiến:

- Để thực hiện sáng kiến tôi chủ yếu dành thời gian nghiên cứu, xây dựng ý tưởng và thực hiện các hoạt động. Các đồ dùng dạy học tôi chủ yếu sử dụng các vật liệu tái chế nên gần như không tốn kém chi phí.
- Về phương pháp dạy học và ứng dụng CNTT chúng ta chỉ cần bớt chút thời gian nghiên cứu học hỏi, ứng dụng công nghệ thông tin để tạo ra các trò chơi hấp dẫn với học sinh.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT:

Qua quá trình áp dụng phương pháp dạy học Mỹ thuật theo chương trình GDPT 2018 tôi nhận thấy cái hay của phương pháp này là đặt học sinh vào vị trí chủ động, các em tự tìm tòi, tự trải nghiệm và sáng tạo. Việc đánh giá học sinh cũng không còn bị đặt quá nặng vào sản phẩm của các em mà nó được đánh giá dựa trên cả quá trình mà các em tham gia. Đây là một chương trình giáo dục Mỹ thuật không chỉ phát huy tính tích cực sáng tạo mà còn rèn luyện được nhiều kỹ năng cho học sinh, đặc biệt là kỹ năng sống.

Với mong muốn là làm thế nào để áp dụng phương pháp mới vào giảng dạy môn Mỹ thuật Tiểu học ngày càng hiệu quả và giúp giáo viên tháo gỡ những khó khăn, chúng tôi xin kiến nghị một số ý như sau:

- Đối với phụ huynh:

Tạo góc học tập để học sinh mang sản phẩm về nhà để trưng bày ở gia đình; tập cho học sinh thói quen sưu tầm và cất giữ những vật dụng như giấy bìa, vỏ hộp, chai nhựa... không còn sử dụng để khi cần có thể sử dụng; quan tâm đến nhu cầu học tập của con em đối với môn Mỹ thuật cũng như các môn học khác.

- Đối với nhà trường:

+ Nhà trường tạo điều kiện thêm về mạng internet, cơ sở vật chất về bảng gỗ để vẽ và trưng bày sản phẩm của học sinh.

+ Làm tốt công tác tư tưởng với phụ huynh để phụ huynh tham gia chuẩn bị tốt họa phẩm và vật liệu phục vụ cho dạy học theo chương trình GDPT 2018.

+ Tạo tốt mọi điều kiện để giáo viên linh hoạt vận dụng hiệu quả phương pháp dạy học mới để phù hợp khả năng nhận thức của học sinh và điều kiện cơ sở vật chất của nhà trường.

Qua thời gian tìm hiểu, đúc rút kinh nghiệm bản thân tôi cũng chỉ với mong muốn được góp một phần công sức bé nhỏ của mình vào sự nghiệp giáo dục chung. Có thể giải pháp nêu trên chưa phải là tối ưu nhưng đó chính là một cách cần thiết và dễ dàng áp dụng, giúp tôi thực hiện tốt hơn vai trò của mình khi giảng dạy bộ môn Mỹ thuật theo phương pháp mới. Tôi rất mong được sự tham khảo, nhận xét, góp ý bổ sung của đồng nghiệp, của cấp trên để giải pháp này được hoàn thiện hơn.

Ba Vì, ngày 2 tháng 5 năm 2024

Người viết sáng kiến

XÁC NHẬN CỦA CƠ QUAN

(ký tên, đóng dấu)

Bùi Thị Kim Ngân

MỘT SỐ HÌNH ẢNH SẢN PHẨM CỦA HỌC SINH
NĂM HỌC 2023 – 2024

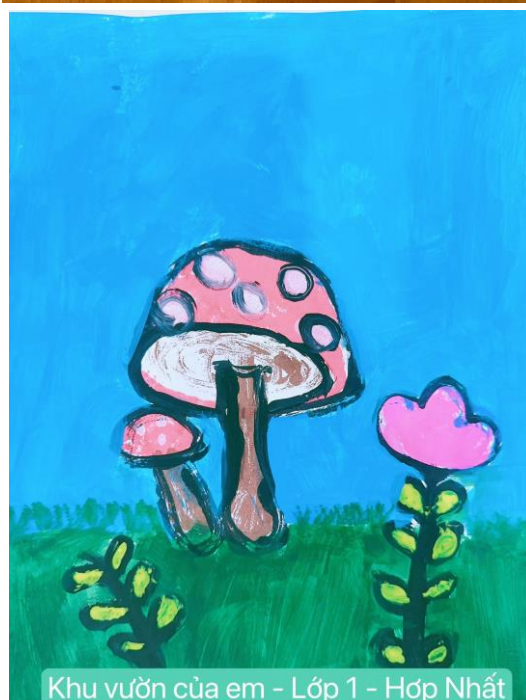
Những con vật dưới đại dương - Lớp 2 - Hợp Nhất

Tạo hình của nhà Rông - Lớp 4 - Hợp Nhất

Thử nghiệm và sáng tạo với các chất liệu - Lớp 5 - Hợp Nhất

Khu vườn của em - Lớp 1 - Hợp Nhất

Đồ vật thân quen - lớp 3 - Hợp Nhất

Trang phục yêu thích - Lớp 5 - Hợp Nhất

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ban hành Chương trình giáo dục phổ thông mới.
2. Công văn số 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 v.v Hướng dẫn thực hiện chương trình GDPT hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh từ năm 2017-2018.
3. Tài liệu tìm hiểu chương trình môn Mỹ thuật trong chương trình giáo dục phổ thông 2018. Trường đại học sư phạm Hà Nội.
4. Tài liệu bồi dưỡng Sử dụng phương pháp dạy học và giáo dục phát triển phẩm chất, năng lực học sinh tiểu học môn Mỹ thuật. (Module 2.9)
5. Tài liệu dạy học Mỹ thuật dành cho giáo viên Tiểu học – NXB Giáo dục Việt Nam.
6. Tài liệu tập huấn giảng dạy Mỹ thuật Tiểu học theo phương pháp mới (Dự án SAEPS) do Bộ Giáo dục ban hành.
7. Nguyễn Tuấn Cường - Nguyễn Thị Nhung (đồng Chủ biên) - Lương Thanh Khiết - Trần Thị Hương Ly - Hà Thị Quỳnh Nga - Phạm Văn Thuận - Nguyễn Thị Tuệ Thư. Bộ sách “Chân trời sáng tạo” Bản 1– NXB Giáo dục Việt Nam.
8. Dạy Mỹ thuật theo định hướng phát triển năng lực – NXB Giáo dục Việt Nam.